

Matematika 11

Koordináta geometria

Juhász László
matematika és fizika szakos középiskolai tanár

2015. szeptember 27.

copyright: ©Juhász László
Ennek a könyvnek a használatát szerzői jog
védi. A megvásárlásra vonatkozó
információkért kérem látogasson el honlapomra.
www.bioszoft.hu

*Ez a logó Dittrich Katalin ötlete alapján született.

1. Koordináta geometria

1.1. Felező pontra vonatkozó tétel

Az $A(x_1, y_1)$ és $B(x_2, y_2)$ pontok M felezőpontja:
 $M \left(\frac{x_1+x_2}{2}, \frac{y_1+y_2}{2} \right)$

1.2. Két pont távolsága

$A(x_1, y_1)$ és $B(x_2, y_2)$ pontok távolsága (d):

$$d = \sqrt{(x_1 - x_2)^2 + (y_1 - y_2)^2} \text{ vagy}$$

$$d = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}$$

1.3. Egyenes meredeksége (iránytényezője)

$A(x_1, y_1)$ és $B(x_2, y_2)$ pontokon áthaladó egyenes meredeksége (m): $m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{y_1 - y_2}{x_1 - x_2}$, ahol $x_2 - x_1 \neq 0$.

1.4. Egyenes iránytényezőös egyenlete

Egyenes iránytényezőös egyenlete: $y - y_1 = m(x - x_1)$, ahol m az egyenes meredeksége, x és y változók, x_1 és y_1 az egyenes egy pontjának a koordinátái.
(az egyenes egyenletének más formái: $y = mx + c$)

vagy $ax + by + c = 0$)

Az egyenes egyenlete azt jelenti, hogy egy tetszőleges $A(p, q)$ pont akkor és csak akkor illeszkedik az egyenesre, ha koordinátáit az egyenes egyenletébe helyettesítve igaz kijelentést kapunk.

1.5. Merőlegesség feltétele

Két, egymásra merőleges egyenes meredekségeinek a szorzata -1 (feltéve, hogy létezik).

kulcsszavak: ellentett és reciprok

1.6. Párhuzamosság feltétele

Párhuzamos egyenesek iránytényezői (meredekségei) egyenlőek, feltéve, hogy léteznek.

1.7. Kör egyenlete

A kör egyenlete: $(x - a)^2 + (y - b)^2 = r^2$, ahol r a kör sugara, $C(a, b)$ a kör középpontja.

Ez azt jelenti, hogy az $A(p, q)$ pont akkor és csak akkor illeszkedik a körvonalra, ha koordinátái kielégítik a kör egyenletét.

1.8. Alakzatok metszéspontjának a meghatározása

Két alakzat (két egyenes, egyenes és kör, két kör, stb.) metszéspontját úgy határozhatjuk meg, hogy megoldjuk az alakzatok egyenleteiből álló egyenlet rendszert.

1.9.

Az x tengely egyenlete $y = 0$ (azon pontok vannak az x tengelyen, amelyeknek a 2. koordinátája 0).

Az y tengely egyenlete $x = 0$ (azon pontok vannak az y tengelyen, amelyeknek az 1. koordinátája 0).

1.10. Feladat - felezőpont; 10 perc

Határozd meg az AB szakasz felezőpontját!

a) $A(1, 3); B(5, 7)$

b) $A(2, 3); B(6, 9)$

c) $A(1, 3); B(5, 5)$

d) $A(0, 3); B(4, 5)$

- e) $A(2, 0); B(5, 0)$
- f) $A(-1, 2); B(3, 4)$
- g) $A(-5, -4); B(-9, 4)$
- h) $A(-2, -10); B(4, -8)$
- i) $A(0, -11); B(6, -1)$
- j) $A(-5, -3); B(3, 5)$
- k) $A(-6, -2); B(-2, 8)$
- l) $A(1, 2); B(-1, -12)$
- m) $A(-12, -15); B(-18, -19)$
- n) $A(3, 5); B(-6, -2)$
- o) $A(-2, -9); B(4, 1)$
- p) $A(3, 6); B(-1, -2)$

Tipp: Lásd 1.1 itt: 2.

M:

- a) (3, 5); b) (4, 6); c) (3, 4); d) (2, 4); e) (3.5, 0); f) (1, 3); g) (-7, 0); h) (1, -9); i) (3, -6); j) (-1; 1); k) (-4; 3); l) (0; -5); m) (-15; -17); n) (-1.5, 1.5); o) (1; -4); p) (1, 2)

1.11. Feladat - felezőpont; 25 perc

- a) Egy szakasz két végpontja $(-3, 7)$ és $(5, q)$, felező pontja pedig $(p, -1)$. Határozd meg p és

q értékét.

b) Egy szakasz két végpontja (p, q) és $(1, 3)$, felező pontja pedig $(5, 7)$. Határozd meg p és q értékét.

c) Egy szakasz két végpontja $(-2, -5)$ és $(4, q)$, felező pontja pedig $(p, -7)$. Határozd meg p és q értékét.

d) Egy szakasz két végpontja $(-4, -10)$ és $(0, 4)$, felező pontja pedig (p, q) . Határozd meg p és q értékét.

e) Egy szakasz két végpontja $(p-2, q-3)$ és $(2p+5, 2q-9)$, felező pontja pedig $(3, q)$. Határozd meg p és q értékét.

f) Egy szakasz két végpontja $(-p, 3)$ és $(3p+2, q-1)$, felező pontja pedig $(1, 3q)$. Határozd meg p és q értékét.

Tipp: Lásd 1.1 itt: 2.

M:

a) $p = 1; q = -9$; b) $p = 9; q = 11$; c) $p = 1; q = -9$; d) $p = -2; q = -3$; e) $p = 1; q = 12$; f) $p = 0; q = \frac{2}{5}$;

1.12. Feladat - két pont távolsága; 30 perc

Határozd meg az AB szakasz hosszát! A megoldást $p\sqrt{q}$ alakban add meg, ahol p és q egész számok!

- a) $A(1, 3); B(5, 7)$
- b) $A(2, 3); B(6, 9)$
- c) $A(1, 3); B(5, 5)$
- d) $A(0, 3); B(4, 5)$
- e) $A(2, 0); B(5, 0)$
- f) $A(-1, 2); B(3, 4)$
- g) $A(-5, -4); B(-9, 4)$
- h) $A(-2, -10); B(4, -8)$
- i) $A(0, -11); B(6, -1)$
- j) $A(-5, -3); B(3, 5)$
- k) $A(-6, -2); B(-2, 8)$
- l) $A(1, 2); B(-1, -12)$
- m) $A(-12, -15); B(-18, -19)$
- n) $A(3, 5); B(-6, -2)$
- o) $A(-2, -9); B(4, 1)$
- p) $A(3, 6); B(-1, -2)$

Tipp: Lásd 1.2 itt: 2.

M:

- a) $4\sqrt{2}$; b) $2\sqrt{13}$; c) $2\sqrt{5}$; d) $2\sqrt{5}$; e) 3; f) $2\sqrt{5}$;
g) $4\sqrt{5}$; h) $2\sqrt{10}$; i) $2\sqrt{34}$; j) $8\sqrt{2}$; k) $2\sqrt{29}$; l)
 $10\sqrt{2}$; m) $2\sqrt{13}$; n) $\sqrt{130}$; o) $2\sqrt{34}$; p) $4\sqrt{5}$;

1.13. Feladat - két pont távolsága; 24 perc

- a) Egy szakasz két végpontja $(1, 2)$ és $(3, p)$, hossza pedig $\sqrt{13}$. Állapítsd meg p lehetséges értékeit.
b) Egy szakasz két végpontja $(5, 10)$ és $(p, 3)$, hossza pedig $\sqrt{58}$. Állapítsd meg p lehetséges értékeit.
c) Egy szakasz két végpontja $(3, 6)$ és $(-1, p)$, hossza pedig $4\sqrt{5}$. Állapítsd meg p lehetséges értékeit.
d) Egy szakasz két végpontja $(-2, -10)$ és $(4, p)$, hossza pedig $2\sqrt{10}$. Állapítsd meg p lehetséges értékeit.
e) Egy szakasz két végpontja $(p, 3)$ és $(5, 7)$, hossza pedig $4\sqrt{2}$. Állapítsd meg p lehetséges értékeit.
f) Egy szakasz két végpontja $(1, 3)$ és $(5, p)$, hossza pedig $2\sqrt{5}$. Állapítsd meg p lehetséges értékeit.
g) Egy szakasz két végpontja $(-5, -3)$ és $(3, p)$, hossza pedig $8\sqrt{2}$. Állapítsd meg p lehetséges

értékeit.

Tipp: Lásd 1.2 itt: 2.

M:

a) 5; -1; b) 2; 8; c) -2; 14; d) -12; -8; e) 1; 9; f) 1; 5; g) -11; 5

1.14. Feladat - meredekség meghatározása; 15 perc

Határozd meg az A és B pontokra illeszkedő egyenes meredekségét!

- a) $A(1, 3); B(5, 7)$
- b) $A(2, 3); B(6, 9)$
- c) $A(1, 3); B(5, 5)$
- d) $A(0, 3); B(4, 5)$
- e) $A(2, 0); B(5, 0)$
- f) $A(-1, 2); B(3, 4)$
- g) $A(-5, -4); B(-9, 4)$
- h) $A(-2, -10); B(4, -8)$
- i) $A(0, -11); B(6, -1)$
- j) $A(-5, -3); B(3, 5)$
- k) $A(-6, -2); B(-2, 8)$
- l) $A(1, 2); B(-1, -12)$

- m) $A(-12, -15); B(-18, -19)$
n) $A(3, 5); B(-6, -2)$
o) $A(-2, -9); B(4, 1)$
p) $A(3, 6); B(-1, -2)$

Tipp: Lásd 1.3 itt: 2.

M:

- a) 1; b) $\frac{3}{2}$; c) $\frac{1}{2}$; d) $\frac{1}{2}$; e) 0; f) $\frac{1}{2}$; g) -2; h) $\frac{1}{3}$; i) $\frac{5}{3}$;
j) 1; k) $\frac{5}{2}$; l) 7; m) $\frac{2}{3}$; n) $\frac{7}{9}$; o) $\frac{5}{3}$; p) 2

1.15. Feladat - meredekség; 20 perc

- a) Az A pont koordinátái $(2, 1)$, B pont koordinátái pedig $(5, k)$. Az A és B pontok által meghatározott egyenes meredeksége $m = 3$. Határozd meg k konstans értékét.
- b) Az A pont koordinátái $(-3, -5)$, B pont koordinátái pedig $(2, k - 4)$. Az A és B pontok által meghatározott egyenes meredeksége $m = 6$. Határozd meg k konstans értékét.
- c) Az A pont koordinátái $(-5, 4)$, B pont koordinátái pedig $(1, k + 3)$. Az A és B pontok által meghatározott egyenes meredeksége $m = -3$. Határozd meg k konstans értékét.

d) Az A pont koordinátái $(k - 1, k + 3)$, B pont koordinátái pedig $(2, -5)$. Az A és B pontok által meghatározott egyenes meredeksége $m = 4$. Határozd meg k konstans értékét.

e) Az A pont koordinátái $(2k+7, -5)$, B pont koordinátái pedig $(3, k-6)$. Az A és B pontok által meghatározott egyenes meredeksége $m = -2$. Határozd meg k konstans értékét.

f) Az A pont koordinátái $(-k, 4)$, B pont koordinátái pedig $(1, k + 3)$. Az A és B pontok által meghatározott egyenes meredeksége $m = \frac{5}{6}$. Határozd meg k konstans értékét.

g) Az A pont koordinátái $(-k + 4, -1)$, B pont koordinátái pedig $(-3, 2k-4)$. Az A és B pontok által meghatározott egyenes meredeksége $m = \frac{2}{5}$. Határozd meg k konstans értékét.

Tipp: Lásd 1.3 itt: 2.

M:

a) $k = 10$; b) $k = 29$; c) $k = -17$; d) $k = \frac{20}{3}$; e) $k = -3$; f) $k = 11$; g) $k = \frac{1}{8}$

1.16. Feladat - az egyenes egyenlete; 7 perc

Az e egyenes egyenlete $4x + 3y = 12$. Az alábbiak közül mely pontok vannak az egyenesen?

$A(3, 0); B(0, 4); C(2, 2); D(6, -4); E(5, -2); F(1, \frac{8}{3});$

Tipp: lásd 1.4 itt 2.

M:

A, B, D, F pontok illeszkednek az egyenesre, mert koordinátáik kielégítik az egyenes egyenletét.

+Keress további pontokat az egyenesen!

+Keress az egyenes alatt és felett lévő pontokat!

1.17. Feladat - egyenes egyenlete; 14 perc

a) Az A és B pontok által meghatározott egyenes egyenlete $2x - 3y = 5$. $P(p, p + 3)$ pont illeszkedik az AB egyenesre. Határozd meg p konstans értékét.

b) Az A és B pontok által meghatározott egyenes egyenlete $5x + 2y = 7$. $P(p - 2, p - 1)$ pont illeszkedik az AB egyenesre. Határozd meg p konstans értékét.

c) Az A és B pontok által meghatározott egye-

nes egyenlete $2x - y = 1$. $P(p + 4, p - 5)$ pont illeszkedik az AB egyenesre. Határozd meg p konstans értékét.

d) Az A és B pontok által meghatározott egyenes egyenlete $-2x - y = 0$. $P(p + 1, p + 4)$ pont illeszkedik az AB egyenesre. Határozd meg p konstans értékét.

e) Az A és B pontok által meghatározott egyenes egyenlete $x - y = 5$. $P(4, p - 3)$ pont illeszkedik az AB egyenesre. Határozd meg p konstans értékét.

Tipp: lásd 1.4 itt 2.

M:

a) $p = -14$; b) $p = \frac{19}{7}$; c) $p = -12$; d) $p = -2$;
d) $p = 2$;

1.18. Feladat+ egy érdekes feladat 9 perc

Q pont rajta van az y tengelyen, $P(6, p)$ pont pedig az x -en. PQ szakasz felezőpontja e egyenesre illeszkedik, ennek egyenlete $y = x - 1$. Határozd meg Q pont koordinátáit.

Tipp: Készíts ábrát. Vezess be ismeretleneket.

M:

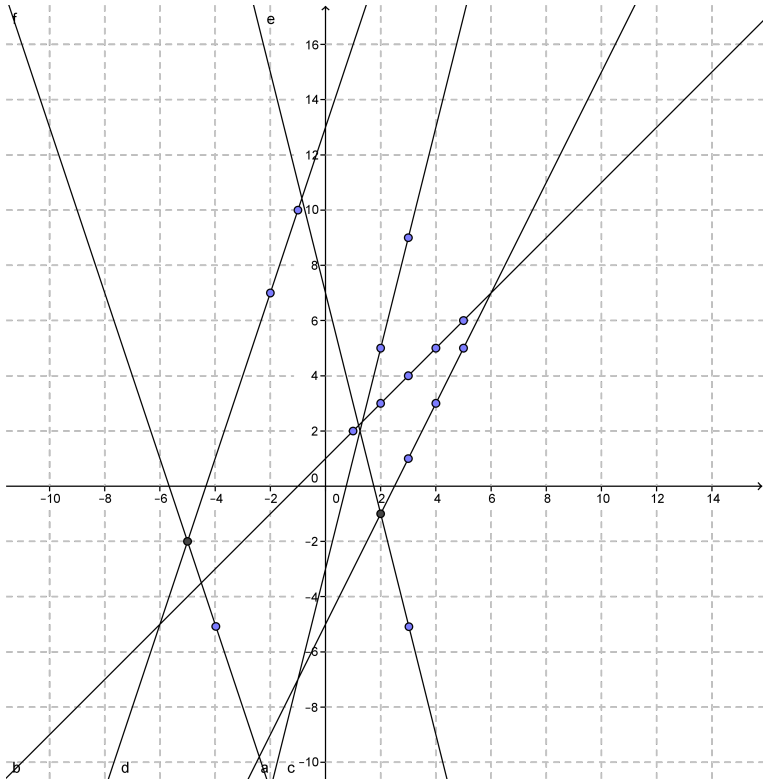
$$Q(0, 4)$$

1.19. Feladat - egyenes ábrázolása; 12 perc

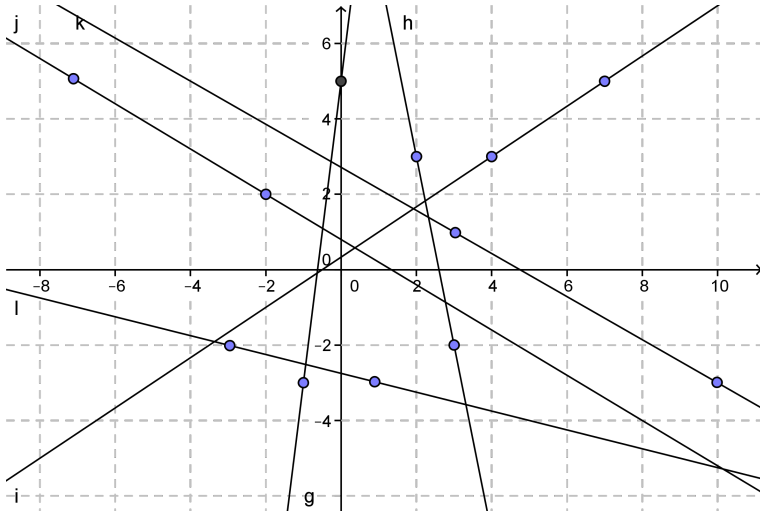
Az e egyenes meredeksége m , egy pontja A . Ábrázold e -t koordináta rendszerben!

- a) $m = 2; A(3; 1)$
- b) $m = 1; A(1; 2)$
- c) $m = 4; A(2; 5)$
- d) $m = 3; A(-2; 7)$
- e) $m = -4; A(2; -1)$
- f) $m = -3; A(-5; -2)$
- g) $m = 8; A(-1; -3)$
- h) $m = -5; A(2; 3)$
- i) $m = \frac{2}{3}; A(4; 3)$
- j) $m = -\frac{3}{5}; A(-7; 5)$
- k) $m = -\frac{4}{7}; A(3; 1)$
- l) $m = -\frac{1}{4}; A(-3; -2)$

Tipp: Két pont szükséges.

M(a-f):

$M(g-1)$:

1.20. Feladat - egyenes egyenlete; 25 perc

Az e egyenes meredeksége m , egy pontja A . Határozd meg az e egyenes egyenletét. A megoldást hozd $ax + by + c = 0$ alakra, ahol a, b, c egész számok!

- a) $m = 2; A(3; 1)$
- b) $m = 1; A(1; 2)$
- c) $m = 4; A(2; 5)$
- d) $m = 3; A(-2; 7)$
- e) $m = -4; A(2; -1)$

f) $m = -3; A(-5; -2)$

g) $m = 8; A(-1; -3)$

h) $m = -5; A(2; 3)$

i) $m = \frac{2}{3}; A(4; 3)$

j) $m = -\frac{3}{5}; A(-7; 5)$

k) $m = -\frac{4}{7}; A(3; 1)$

l) $m = -\frac{1}{4}; A(-3; -2)$

Tipp: Lásd 1.4 itt: 2.

M:

a) $2x - y - 5 = 0$; b) $x - y + 1 = 0$; c) $4x - y - 3 = 0$;

d) $3x - y + 13 = 0$; e) $4x + y - 7 = 0$; f)

$3x + y + 17 = 0$; g) $8x - y + 5 = 0$; h) $5x + y - 13 =$

0 ; i) $2x - 3y + 1 = 0$; j) $3x + 5y - 4 = 0$; k)

$4x + 7y - 19 = 0$; l) $x + 4y + 11 = 0$;

1.21. Feladat - egyenes egyenlete; 24 perc

Az e egyenes meredeksége m , egy pontja A . Határozd meg az e egyenes egyenletét. A megoldást hozd $y = ax + b$ alakra, ahol a, b racionális számok!

a) $m = 2; A(3; 1)$

b) $m = 1; A(1; 2)$

c) $m = 4; A(2; 5)$

- d) $m = 3; A(-2; 7)$
- e) $m = -4; A(2; -1)$
- f) $m = -3; A(-5; -2)$
- g) $m = 8; A(-1; -3)$
- h) $m = -5; A(2; 3)$
- i) $m = \frac{2}{3}; A(4; 3)$
- j) $m = -\frac{3}{5}; A(-7; 5)$
- k) $m = -\frac{4}{7}; A(3; 1)$
- l) $m = -\frac{1}{4}; A(-3; -2)$

Tipp: Használd fel az előző feladat megoldásait vagy lásd 1.4 itt: 2.

M:

- a) $y = 2x - 5$; b) $y = x + 1$; c) $y = 4x - 3$; d) $y = 3x + 13$; e) $y = -4x + 7$; f) $y = -3x - 17$;
- g) $y = 8x + 5$; h) $y = -5x + 13$; i) $y = \frac{2}{3}x + \frac{1}{3}$; j) $y = -\frac{3}{5}x + \frac{4}{5}$; k) $y = -\frac{4}{7}x + \frac{19}{7}$; l) $y = -\frac{1}{4}x - \frac{11}{4}$;

1.22. Feladat - egyenes egyenlete; 1 perc

- a) Az e egyenes egyenlete $y = 2x - 1$. Állapítsd meg e egyenes iránytangensét.
- b) Az e egyenes egyenlete $y = x + 5$. Állapítsd meg e egyenes iránytangensét.

- c) Az e egyenes egyenlete $y = -4x$. Állapítsd meg e egyenes iránytangensét.
- d) Az e egyenes egyenlete $y = -x - 2$. Állapítsd meg e egyenes iránytangensét.
- e) Az e egyenes egyenlete $y = 3$. Állapítsd meg e egyenes iránytangensét.
- f) Az e egyenes egyenlete $y = \frac{2}{3}x + 3$. Állapítsd meg e egyenes iránytangensét.

Tipp: Az iránytangens megegyezik az x együtthatójával.

M:

- a) $m = 2$; b) $m = 1$; c) $m = -4$; d) $m = -1$; e) $m = 0$; f) $m = \frac{2}{3}$;

1.23. Feladat - egyenes egyenlete; 6 perc

- a) Az e egyenes egyenlete $2x - 5y = 1$. Állapítsd meg e egyenes iránytangensét.
- b) Az e egyenes egyenlete $3x + 2y = 7$. Állapítsd meg e egyenes iránytangensét.
- c) Az e egyenes egyenlete $x + y = 1$. Állapítsd meg e egyenes iránytangensét.

- d) Az e egyenes egyenlete $2y = 7$. Állapítsd meg e egyenes iránytangensét.
- e) Az e egyenes egyenlete $3x = 5$. Állapítsd meg e egyenes iránytangensét.

Tipp: Fejezd ki y -t és ekkor az iránytangens megegyezik x együtthatójával.

M:

- a) $m = \frac{2}{5}$; b) $m = -\frac{3}{2}$; c) $m = -1$; d) $m = 0$;
e) m nem létezik, az egyenes párhuzamos az x tengellyel;

1.24. Feladat - egyenes ábrázolása; 12 perc

- a) Az a egyenes egyenlete $2x - y = 1$. Ábrázold a grafikonját koordináta rendszerben.
- b) A b egyenes egyenlete $x - y = -2$. Ábrázold b grafikonját koordináta rendszerben.
- c) A c egyenes egyenlete $2x - 3y = 6$. Ábrázold c grafikonját koordináta rendszerben.
- d) A d egyenes egyenlete $5x + 2y = 8$. Ábrázold d grafikonját koordináta rendszerben.
- e) Az e egyenes egyenlete $y = 1$. Ábrázold e

grafikonját koordináta rendszerben.

f) Az f egyenes egyenlete $2x = 10$. Ábrázold f grafikonját koordináta rendszerben.

Tipp: Alakítsd át az egyenletet $y = mx + b$ alakra. Innen kiolvasható a meredekség és egy pont: $(0, b)$

M:

a) $y = 2x - 1 \Rightarrow a \cap y = (0, -1); m = 2;$

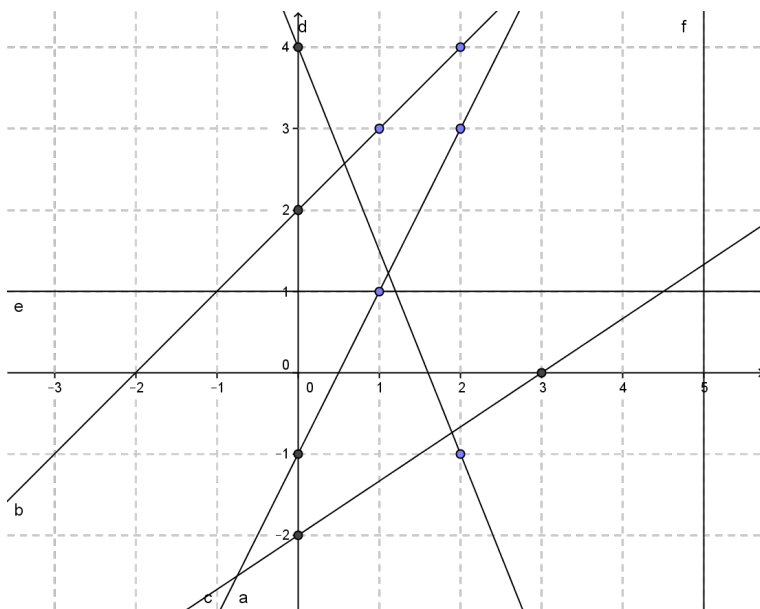
b) $y = x + 2 \Rightarrow b \cap y = (0, 2); m = 1;$

c) $y = \frac{2}{3}x - 2 \Rightarrow c \cap y = (0, -2); m = \frac{2}{3};$

d) $y = -\frac{5}{2}x + 4 \Rightarrow d \cap y = (0, 4); m = -\frac{5}{2};$

e) $y = 1 \Rightarrow e \cap y = (0, 1); m = 0;$

f) $x = 5 \Rightarrow f \cap x = (5, 0); m$ nem létezik, de f párhuzamos az y tengellyel.

1.25. Feladat - egyenes ábrázolása; 12 perc

a) Ábrázold $a : 2x + 3y = 12$ egyenest koordináta rendszerben, felhasználva a tengelyekkel vett metszéspontjait.

b) Ábrázold $a : x + y = 3$ egyenest koordináta rendszerben, felhasználva a tengelyekkel vett metszéspontjait.

c) Ábrázold $a : x - 3y = 9$ egyenest koordináta rendszerben, felhasználva a tengelyekkel vett metszéspontjait.

d) Ábrázold $a : 2x - y = -2$ egyenest koordináta rendszerben, felhasználva a tengelyekkel vett metszéspontjait.

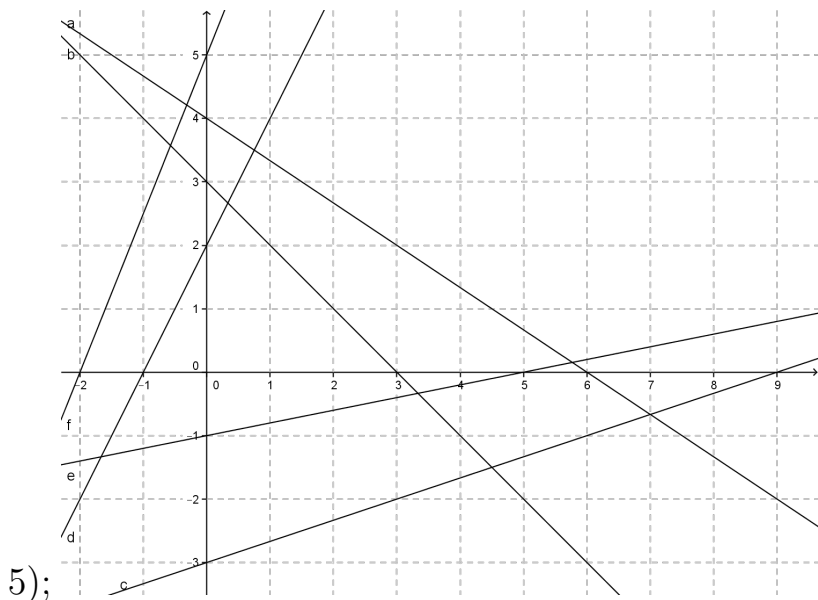
e) Ábrázold $a : x - 5y = 5$ egyenest koordináta rendszerben, felhasználva a tengelyekkel vett metszéspontjait.

f) Ábrázold $a : 5x - 2y = -10$ egyenest koordináta rendszerben, felhasználva a tengelyekkel vett metszéspontjait.

Tipp: Nullát helyettesítve x helyére, megkapjuk az egyenes y tengellyel vett metszéspontját, nullát helyettesítve y helyére, az x tengellyel vett metszéspontot kapjuk meg.

M:

a) $(6, 0); (0, 4)$; b) $(3, 0); (0, 3)$; c) $(9, 0); (0, -3)$;
d) $(-1, 0); (0, 2)$; e) $(5, 0); (0, -1)$; f) $(-2, 0); (0,$

1.26. Feladat - háromszög területe; 3 perc

Határozd meg az előző feladat eredménye alapján az (a, x, y) egyenesek által meghatározott háromszög területét.

Tipp: Egy derékszögű háromszög területe $\frac{ab}{2}$, ahol a és b a háromszög befogói.

M:

a) 12; b) 4.5; c) 13.5; d) 1; e) 2.5; f) 5;

1.27. Feladat - egyenesek metszéspontja; 36 perc

a) Egy egyenes egyenlete $2x + 3y = 11$, egy másiké $5x + 4y = 17$, metszéspontjuk C . Állapítsd meg C koordinátáit.

b) Egy egyenes egyenlete $5x + 2y = -16$, egy másiké $3x + 7y = 2$, metszéspontjuk C . Állapítsd meg C koordinátáit.

c) Egy egyenes egyenlete $8x - 3y = 9$, egy másiké $5x + 2y = -6$, metszéspontjuk C . Állapítsd meg C koordinátáit.

d) Egy egyenes egyenlete $3x + 4y = -19$, egy másiké $x - 6y = 1$, metszéspontjuk C . Állapítsd meg C koordinátáit.

e) Egy egyenes egyenlete $5x - 7y = 0$, egy másiké $8x - 3y = 0$, metszéspontjuk C . Állapítsd meg C koordinátáit.

f) Egy egyenes egyenlete $-7x - 3y = -7$, egy másiké $-5x - 2y = -4$, metszéspontjuk C . Állapítsd meg C koordinátáit.

g) Egy egyenes egyenlete $2x - 3y = 5$, egy másiké $-4x + 6y = -13$, metszéspontjuk C . Állapítsd meg C koordinátáit.

meg C koordinátáit.

h) Egy egyenes egyenlete $5x + 6y = 7$, egy másiké $25x + 30y = 35$, metszéspontjuk C . Állapítsd meg C koordinátáit.

Tipp: Lásd 1.8 itt: 4.

M:

a) $C(1, 3)$; b) $C(-4, 2)$; c) $C(0, -3)$; d) $C(-5, -1)$;
e) $C(0, 0)$; f) $C(-2, 7)$; g) Nincsen metszéspont.
($x, y \in \emptyset$), a két egyenes párhuzamos egymással;
h) A megoldások száma végtelen, a két egyenes egybeesik.

1.28. Feladat - merőleges egyenesek; 6 perc

Az e egyenes meredeksége m_e . f egyenes merőleges az e -re. Állapítsd meg f iránytangensét.

a) $m_e = 3$; b) $m_e = 10$; c) $m_e = 1$; d) $m_e = -2$;
e) $m_e = -5$; f) $m_e = -8$; g) $m_e = \frac{1}{3}$; h) $m_e = \frac{2}{5}$;
i) $m_e = -\frac{1}{8}$; j) $m_e = -\frac{1}{2}$; k) $m_e = -1$; l)
 $m_e = -\frac{7}{2}$; m) $m_e = 0$;

Tipp: Lásd 1.5 itt: 3.

M:

a) $m_f = -\frac{1}{3}$; b) $m_f = -\frac{1}{10}$; c) $m_f = -1$; d) $m_f = \frac{1}{2}$; e) $m_f = \frac{1}{5}$; f) $m_f = \frac{1}{8}$; g) $m_f = -3$; h) $m_f = -\frac{5}{2}$; i) $m_f = 8$; j) $m_f = 2$; k) $m_f = 1$; l) $m_f = \frac{2}{7}$; m) Nincsen megoldás (A nullának nem létezik a reciproka.);

1.29. Feladat - merőleges egyenesek; 25 perc

a) Az e egyenes egyenlete $y = 2x - 3$. Az f egyenes merőleges e -re és átmegy az $A(1, 2)$ ponton. Határozd meg f egyenletét $px + qy + r = 0$ alakban, ahol p, q, r egész számok.

b) Az e egyenes egyenlete $2x - y - 3 = 0$. Az f egyenes merőleges e -re és átmegy az $A(1, 2)$ ponton. Határozd meg f egyenletét $px + qy + r = 0$ alakban, ahol p, q, r egész számok.

c) Az e egyenes egyenlete $x - 2y + 7 = 0$. Az f egyenes merőleges e -re és átmegy az $A(-3, 4)$ ponton. Határozd meg f egyenletét $px + qy + r = 0$ alakban, ahol p, q, r egész számok.

d) Az e egyenes egyenlete $5x + 2y - 8 = 0$. Az f egyenes merőleges e -re és átmegy az $A(2, -6)$ ponton. Határozd meg f egyenletét $px + qy + r = 0$ alakban, ahol p, q, r egész számok.

0 alakban, ahol p, q, r egész számok.

e) Az e egyenes egyenlete $x - 4y + 12 = 0$. Az f egyenes merőleges e -re és átmegy az $A(0, -1)$ ponton. Határozd meg f egyenletét $px + qy + r = 0$ alakban, ahol p, q, r egész számok.

f) Az e egyenes egyenlete $6x + 3y - 1 = 0$. Az f egyenes merőleges e -re és átmegy az $A(-5, 0)$ ponton. Határozd meg f egyenletét $px + qy + r = 0$ alakban, ahol p, q, r egész számok.

Tipp: Határozd meg m_e -t (lásd Feladat 1.23 itt: 17), aztán m_f -t (lásd az előző feladatot), aztán f egyenletét (lásd 1.4 itt: 2).

M:

a) $x + 2y - 5 = 0$; b) $x + 2y - 5 = 0$; c) $2x + y + 2 = 0$; d) $2x - 5y - 34 = 0$; e) $4x + y + 1 = 0$; f) $x - 2y + 5 = 0$;

1.30. Feladat - párhuzamos egyenesek; 25 perc

a) Az e egyenes egyenlete $y = 3x - 1$. Határozd meg annak az f egyenesnek az egyenletét, amely párhuzamos e -vel és átmegy az $A(-3, 5)$ ponton. A választ $px + qy + r = 0$ alakban add meg, ahol

p, q, r egész számok.

b) Az e egyenes egyenlete $5x - y - 4 = 0$. Határozd meg annak az f egyenesnek az egyenletét, amely párhuzamos e -vel és átmegy az $A(2, -4)$ ponton. A választ $px + qy + r = 0$ alakban add meg, ahol p, q, r egész számok.

c) Az e egyenes egyenlete $x - 3y + 6 = 0$. Határozd meg annak az f egyenesnek az egyenletét, amely párhuzamos e -vel és átmegy az $A(2, 5)$ ponton. A választ $px + qy + r = 0$ alakban add meg, ahol p, q, r egész számok.

d) Az e egyenes egyenlete $6x + 5y - 7 = 0$. Határozd meg annak az f egyenesnek az egyenletét, amely párhuzamos e -vel és átmegy az $A(3, -7)$ ponton. A választ $px + qy + r = 0$ alakban add meg, ahol p, q, r egész számok.

e) Az e egyenes egyenlete $x - 5y - 9 = 0$. Határozd meg annak az f egyenesnek az egyenletét, amely párhuzamos e -vel és átmegy az $A(-3, 0)$ ponton. A választ $px + qy + r = 0$ alakban add meg, ahol p, q, r egész számok.

f) Az e egyenes egyenlete $4x + 2y - 3 = 0$. Határozd meg annak az f egyenesnek az egyen-

letét, amely párhuzamos e -vel és átmegy az $A(0, -7)$ ponton. A választ $px + qy + r = 0$ alakban add meg, ahol p, q, r egész számok.

Tipp: Határozd meg m_e -t (Lásd Feladat 1.23 itt: 17), aztán m_f -t (Lásd 1.6 itt: 3), aztán f egyenletét (Lásd 1.4 itt: 2).

M:

a) $x + 3y - 12 = 0$; b) $x + 5y + 18 = 0$; c) $3x + y - 11 = 0$; d) $5x - 6y - 57 = 0$; e) $5x + y + 15 = 0$; f) $x - 2y - 14 = 0$;

1.31. Feladat - egyenes egyenlete, két pont távolsága;
45 perc

a) Az e egyenes meredeksége -2 és áthalad az $A(1; 5)$ ponton. B pont rajta van az e egyenesen és az AB távolság $4\sqrt{5}$. Határozd meg minden, a feltételeknek megfelelő B pont koordinátáit.

b) Az e egyenes meredeksége 3 és áthalad az $A(1; 2)$ ponton. B pont rajta van az e egyenesen és az AB távolság $\sqrt{10}$. Határozd meg minden, a feltételeknek megfelelő B pont koordinátáit.

c) Az e egyenes meredeksége 1 és áthalad az

$A(-3; -1)$ ponton. B pont rajta van az e egyenesen és az AB távolság $4\sqrt{2}$. Határozd meg minden, a feltételeknek megfelelő B pont koordinátáit.

Tipp1: Keressük $B(p, q)$ pontot. Két ismeretlenünk van, így két egyenlet szükséges.

Tipp2: Határozd meg e egyenletét. B koordinátái kielégítik e egyenletét. Lásd 1.2 itt: 2.

M:

a) $e : q = -2p + 7; \sqrt{(p-1)^2 + (q-5)^2} = 4\sqrt{5} \rightarrow p^2 - 2p - 15 = 0 \rightarrow B(5, -3) \text{ or } B(-3, 13);$

b) $e : q = 3p - 1; \sqrt{(p-1)^2 + (q-2)^2} = \sqrt{10} \rightarrow p^2 - 2p = 0 \rightarrow B(0, -1) \text{ or } B(2, 5);$

c) $e : q = p + 2; \sqrt{(p+3)^2 + (q+1)^2} = 4\sqrt{2} \rightarrow p^2 + 6p - 7 = 0 \rightarrow B(1, 3) \text{ or } B(-7, -5);$

1.32. Feladat+ 12 perc

Adott két pont: $A(3, 2)$ és $B(12, 1)$. Határozd meg az x tengelyen azt a pontot, melyre az $AP + PB$ érték minimális.

Tipp1: Készíts ábrát. Változtasd meg a feltételeket.

Tipp2: Tükrözd A -t.

M:

$$A'(3, -2), m = \frac{1}{3}, y = \frac{1}{3}x - 3, p = 9$$

1.33. Feladat+ 12 perc

Adott két pont: $A(3, -5)$ és $B(1, 3)$. Határozd meg az y tengelyen azt a pontot, melyre az $AP + PB$ érték minimális.

Tipp1: Készíts ábrát. Változtasd meg a feltételeket.

Tipp2: Tükrözd A -t.

M:

$$A'(-3, -5), m = 2, y = 2x + 1, p = 1$$

1.34. Feladat+ 12 perc

Adott két pont: $A(6, 1)$ és $B(2, 7)$. Határozd meg az y tengelyen azt a pontot, amelynek a távolsága A -tól és B -től megegyezik.

Tipp1: Készíts ábrát. Próbálgass. Keress néhány megfelelő pontot.

Tipp2: Írd fel a felezőmerőleges egyenletét, majd annak az y tengellyel vett metszéspontját.

M:

A és B felezőpontja $F(4, 4)$, $m = \frac{2}{3}$, $2x - 3y + 4 = 0$, $p = 0$, $q = \frac{4}{3}$;

1.35. Feladat+ 7 perc

Az $A(p, 0)$ és $B(q, r)$ pontok felezőpontja $F(11, 6)$.

Az e egyenes egyenlete: $3x - 2y = 0$. B pont rajta van az e egyenesen. Határozd meg p , q és r számokat.

Tipp: Készíts ábrát. Először határozd meg r -t, aztán q -t és végül p -t.

M:

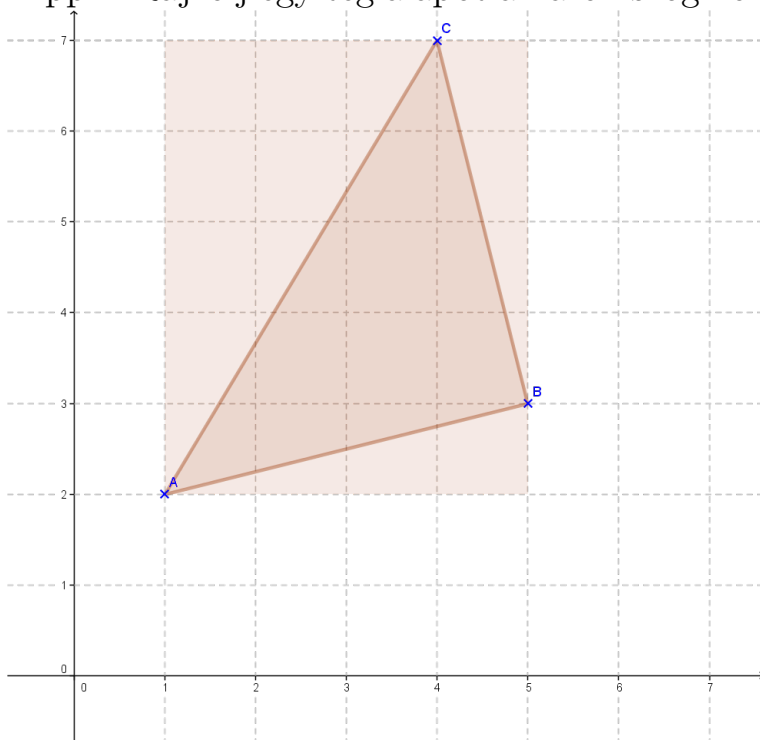
$r = 12$, $q = 8$, $p = 14$

1.36. Feladat háromszög területe 7 perc

Adott három pont: $A(1, 2)$; $B(5, 3)$; $C(4, 7)$. Határozd meg az ABC háromszög területét.

Tipp1: Készíts ábrát.

Tipp2: Rajzolj egy téglalapot a háromszög köré.

M:

$$T = 4 \cdot 5 - \left(\frac{4 \cdot 1}{2} + \frac{4 \cdot 1}{2} + \frac{5 \cdot 3}{2}\right) = 8,5$$

1.37. Feladat - kör egyenlete; 6 perc

- a) Egy kör egyenlete $(x - 2)^2 + (y - 1)^2 = 25$. Igazold, hogy az $A(6, 4)$ pont rajta van a körön.
- b) Egy kör egyenlete $x^2 + (y + 3)^2 = 52$. Igazold, hogy az $A(6, 1)$ pont rajta van a körön.
- c) Egy kör egyenlete $(x - 4)^2 + (y + 3)^2 = 34$. Igazold, hogy az $A(-1, -6)$ pont rajta van a körön.
- d) Egy kör egyenlete $(x + 5)^2 + (y + 2)^2 = 25$. Igazold, hogy az $A(-8, -6)$ pont rajta van a körön.
- e) Egy kör egyenlete $(x + 7)^2 + (y - 6)^2 = 1$. Igazold, hogy az $A(-7, 5)$ pont rajta van a körön.

Tipp: Lásd 1.7 itt: 3.

M:

- a) $(6 - 2)^2 + (4 - 1)^2 = 25$ igaz.
- b) $6^2 + (1 + 3)^2 = 52$ igaz.
- c) $(-1 - 4)^2 + (-6 + 3)^2 = 34$ igaz.
- d) $(-8 + 5)^2 + (-6 + 2)^2 = 25$ igaz.
- e) $(-7 + 7)^2 + (5 - 6)^2 = 1$ igaz.

1.38. Feladat - kör egyenlete; 4 perc

Adott egy kör az egyenletével. Határozd meg a kör C középpontjának a koordinátáit és a sugarát.

a) $(x - 2)^2 + (y - 1)^2 = 25$

b) $(x + 3)^2 + (y - 5)^2 = 9$

c) $(x + 1)^2 + y^2 = 3$

d) $x^2 + y^2 = 49$

e) $(x + 8)^2 + (y - 4)^2 = 81$

Tipp: Lásd 1.7 itt: 3.

M:

a) $C(2, 1); r = 5$; b) $C(-3, 5); r = 3$; c) $C(-1, 0); r = \sqrt{3}$; d) $C(0, 0); r = 7$; e) $C(-8, 4); r = 9$;

1.39. Feladat - kör egyenlete; 36 perc

Adott egy kör az egyenletével. Határozd meg a kör C középpontjának a koordinátáit és a sugarát.

a) $x^2 + y^2 + 2x - 4y - 11 = 0$

b) $x^2 + y^2 - 10x - 6y - 2 = 0$

c) $x^2 + y^2 + 8y - 9 = 0$

- d) $x^2 + y^2 - 12x - 14y + 4 = 0$
 e) $x^2 + y^2 + 2x = 0$
 f) $x^2 + y^2 - 4x + 6y + 4 = 0$
 g) $x^2 + y^2 - 20x - 20y - 200 = 0$
 h) $x^2 + y^2 - 18x - 2y + 18 = 0$
 i) $x^2 + y^2 - 5 = 0$
 j) $x^2 + y^2 + 6x + 12y - 4 = 0$
 k) $x^2 + y^2 + 3x + y - 1.5 = 0$

Tipp: Lásd 1.7 itt: 3.

Kulcsszavak: fél mínusz négyzet

M:

- a) $C(-1, 2); r = 4$; b) $C(5, 3); r = 6$; c) $C(0, -4); r = 5$; d) $C(6, 7); r = 9$; e) $C(-1, 0); r = 1$; f) $C(2, -3); r = 3$; g) $C(10, 10); r = 20$; h) $C(9, 1); r = 8$; i) $C(0, 0); r = \sqrt{5}$; j) $C(-3, -6); r = 7$; k) $C(-1.5, -0.5); r = 2$;

1.40. Feladat - kör egyenlete; 18 perc

Az AB szakasz a kör egyik átmérője. Add meg a kör egyenletét.

- a) $A(1, 2), B(3, 8)$; b) $A(-3, 7), B(5, 1)$; c) $A(-2, -10), B(-$
 d) $A(-5, 3), B(5, -3)$; e) $A(2, -3), B(-6, 7)$;

Tipp: Lásd 1.1 itt: 2 és 1.2 itt: 2 és 1.7 itt: 3.

M:

a) $C(2, 5), r = \sqrt{10}, (x - 2)^2 + (y - 5)^2 = 10$

b) $C(1, 4), r = 5, (x - 1)^2 + (y - 4)^2 = 25$

c) $C(-4, -7), r = \sqrt{13}, (x + 4)^2 + (y + 7)^2 = 13$

d) $C(0, 0), r = \sqrt{34}, x^2 + y^2 = 34$

e) $C(-2, 2), r = \sqrt{41}, (x + 2)^2 + (y - 2)^2 = 41$

1.41. Feladat - kör egyenlete; 6 perc

a) Egy kör középpontja $C(4, 3)$ és érinti az y tengelyt. Add meg a kör egyenletét $(x \pm p)^2 + (y \pm q)^2 = r$ alakban.

b) Egy kör középpontja $C(-5, -2)$ és érinti az x tengelyt. Add meg a kör egyenletét $(x \pm p)^2 + (y \pm q)^2 = r$ alakban.

Tipp: Készíts ábrát. Lásd 1.7 itt: 3.

M:

a) $(x-4)^2+(y-3)^2 = 16$; b) $(x+5)^2+(y+2)^2 = 4$

1.42. Feladat - egyenes és kör metszéspontja; 18 perc

a) Határozd meg az $(x - 5)^2 + (y + 3)^2 = 18$ egyenletű kör és az x tengely metszéspontjának a koordinátáit.

b) Határozd meg az $(x + 3)^2 + (y + 1)^2 = 25$ egyenletű kör és az y tengely metszéspontjának a koordinátáit.

c) Határozd meg az $(x - 4)^2 + y^2 = 9$ egyenletű kör és az x tengely metszéspontjának a koordinátáit.

d) Határozd meg az $(x + 5)^2 + (y + 6)^2 = 29$ egyenletű kör és az y tengely metszéspontjának a koordinátáit.

+Ábrázold a kört és ellenőrizd a megoldást.

Tipp: Lásd 1.9 itt: 4 és 1.8 itt: 4.

M:

a) behelyettesítés után: $x^2 - 10x + 16 = 0 \rightarrow (2, 0), (8, 0)$;

b) behelyettesítés után: $y^2 + 2y - 15 = 0 \rightarrow (0, -5), (0, 3)$;

c) behelyettesítés után: $x^2 - 8x + 7 = 0 \rightarrow$

$(1, 0), (7, 0);$

d) behelyettesítés után: $y^2 + 12y + 32 = 0 \rightarrow$
 $(0, -4), (0, -8);$

1.43. Feladat - kör és egyenes metszéspontja; 45 perc

a) Határozd meg az $(x-3)^2 + (y-2)^2 = 5$ egyenletű kör és az $3x - y = 2$ egyenes metszéspontjának a koordinátáit.

b) Határozd meg az $(x+2)^2 + (y-3)^2 = 10$ egyenletű kör és az $x - 2y + 1 = 0$ egyenes metszéspontjának a koordinátáit.

c) Határozd meg az $x^2 + (y-1)^2 = 8$ egyenletű kör és az $x + y = 1$ egyenes metszéspontjának a koordinátáit.

d) Határozd meg az $(x-2)^2 + (y-1)^2 = 5$ egyenletű kör és az $x + 2y + 1 = 0$ egyenes metszéspontjának a koordinátáit.

e) Határozd meg az $x^2 + y^2 - 2x - 6y + 1 = 0$ egyenletű kör és az $3x + y + 3 = 0$ egyenes metszéspontjának a koordinátáit.

+Ábrázold a kört és az egyenest és így ellenőrizd

a megoldást.

Tipp: Lásd 1.8 itt: 4.

M:

a) behelyettesítés után: $5x^2 - 3x - 14 = 0 \rightarrow (2, 4), (1, 1);$

b) behelyettesítés után: $5y^2 - 2y = 0 \rightarrow (-1, 0), (-0.2, 0.4);$

c) behelyettesítés után: $y^2 - 2y - 3 = 0 \rightarrow (-2, 3), (2, -1);$

d) behelyettesítés után: $y^2 + 2y + 1 = 0 \rightarrow (1, -1);$

e) behelyettesítés után: $5x^2 + 17x + 14 = 0 \rightarrow (-2, 3), (-1.4, 1.2);$

1.44. Feladat - kör érintője; 18 perc

a) Egy kör középpontja $C(2, 5)$, sugara 5. Határozd meg annak az egyenesnek (t) az egyenletét, amely a kört a $P(5, 9)$ pontban érinti. A megoldást $px + qy + r = 0$ alakban add meg, ahol p, q, r egész számok.

b) Egy kör egyenlete: $(x + 1)^2 + (y - 7)^2 = 85$. Határozd meg annak az egyenesnek (t) az egyen-

letét, amely a kört a $P(-3, -2)$ pontban érinti. A megoldást $px + qy + r = 0$ alakban add meg, ahol p, q, r egész számok.

c) Egy kör egyenlete: $x^2 + 2x + y^2 - 8y = 35$. Határozd meg annak az egyenesnek (t) az egyenletét, amely a kört a $P(3, -2)$ pontban érinti. A megoldást $px + qy + r = 0$ alakban add meg, ahol p, q, r egész számok.

Tipp: Egy pont és egy iránytangens szükséges az egyenlet megadásához. Készíts ábrát. Lásd 1.3 itt: 2 és 1.4 itt: 2 és 1.5 itt: 3.

M:

a) $m_{CP} = \frac{4}{3} \rightarrow m_t = -\frac{3}{4} \rightarrow 3x + 4y - 51 = 0$

b) $m_{CP} = \frac{9}{2} \rightarrow m_t = -\frac{2}{9} \rightarrow 2x + 9y + 24 = 0$

c) $m_{CP} = -\frac{3}{2} \rightarrow m_t = \frac{2}{3} \rightarrow 2x - 3y - 12 = 0$

1.45. Feladat - a körvonalra merőleges egyenes;
15 perc

a) Egy kör középpontja $C(3, 4)$, sugara 5. Határozd meg annak az egyenesnek (n) az egyenletét, amely a kört a $P(-1, 1)$ pontban merőlegesen metszi.

A választ $px + qy + r = 0$ formában add meg, ahol p, q, r egész számok.

b) Egy kör egyenlete: $(x - 4)^2 + (y - 5)^2 = 52$. Határozd meg annak az egyenesnek (n) az egyenletét, amely a kört a $P(-2, 1)$ pontban merőlegesen metszi. A választ $px + qy + r = 0$ formában add meg, ahol p, q, r egész számok.

c) Egy kör egyenlete: $x^2 + 4x + y^2 - 10y = -11$. Határozd meg annak az egyenesnek (n) az egyenletét, amely a kört a $P(1, 8)$ pontban merőlegesen metszi. A választ $px + qy + r = 0$ formában add meg, ahol p, q, r egész számok.

Tipp: Az egyenlethez egy pont és a meredekség szükséges. Készíts ábrát. Lásd 1.3 itt: 2 és 1.4 itt: 2.

M:

a) $m_n = \frac{3}{4} \rightarrow 3x - 4y + 7 = 0$

b) $m_n = \frac{2}{3} \rightarrow 2x - 3y + 7 = 0$

c) $m_n = 1 \rightarrow x - y + 7 = 0$

1.46. Feladat - kör; 20 perc

Egy kör középpontja $C(-5, 3)$ és sugara 5.

(i) Határozd meg a kör egyenletét $x^2 + y^2 + ax + by + c = 0$ alakban, ahol a, b, c egész számok.

(ii) Igazold, hogy a $P(-1, 6)$ pontba húzott érintő egyenlete $4x + 3y - 14 = 0$.

(iii) Bizonyítsd be, hogy a $T(8, -6)$ pont rajta van ezen érintőn.

(iv) Számítsd ki CPT háromszög területét.

Tipp: Lásd 1.7 itt: 3 és 1.3 itt: 2 és 1.5 itt: 3 és 1.4 itt: 2.

M:

(i) $x^2 + y^2 - 10x + 6y + 9 = 0$.

(ii) $m_{CP} = \frac{3}{4} \rightarrow m = -\frac{4}{3} \rightarrow 4x + 3y - 14 = 0$

(iii) $4 \cdot 8 + 3 \cdot (-6) - 14 = 0$ is true.

(iv) $PC = r = 5$; $PT = \sqrt{81 + 144} = 15$; area = $\frac{5 \cdot 15}{2} = 37.5$

1.47. Feladat - kör; 12 perc

Egy kör egyenlete $(x - 3)^2 + (y - 1)^2 = 20$.
 C a kör középpontja, P és Q pontok illeszkednek a körvonalra, PQ szakasz felezőpontja pedig $M(6, 2)$.

(i) Számold ki, hogy milyen távol van C a PQ szakasztól.

(ii) Határozd meg PCQ háromszög területét.

(iii) Határozd meg P és Q pontok koordinátáit.

M:

(i) $CM = \sqrt{10}$; (ii) $MP = \sqrt{10} \rightarrow A_{PQC} = \frac{2\sqrt{10} \cdot \sqrt{10}}{2} = 10$

(iii) PQ -ra illeszkedő egyenes egyenlete: $y = -3x + 20 \rightarrow P(5, 5); Q(7, -1)$

1.48. Feladat - kör; 12 perc

Egy kör egyenlete: $(x + 4)^2 + (y - 1)^2 = 16$.

(i) Határozd meg a kör C középpontjának a koordinátáit és az átmérő hosszát.

(ii) Határozd meg a C pont és a $P(-2, -3)$ pont-

nak a távolságát és ennek alapján dönts el, hogy P a körvonalon belül vagy kívül helyezkedik-e el.
(iii) Határozd meg algebrai úton, hogy az $y = 2x - 3$ egyenletű egyenesnek a körrel mennyi metszéspontja van.

M:

(i) $C(-4, 1)$, $d = 8$; (ii) $PC = \sqrt{20} > 4 \rightarrow P$ a körön kívül fekszik.

(iii) Behelyettesítés után: $5x^2 - 8x + 16 = 0 \rightarrow D = 64 - 320 = -256 < 0 \rightarrow$ a közös pontok száma 0.

1.49. GPS - Globális helymeghatározó rendszer (Global Positioning System)

A GPS alapötlete (lásd wikipédia)

A GPS vevő magasan a Föld felett keringő műholdakról érkező jelekből számítja ki az aktuális pozíciót.

Mindegyik műhold folyamatosan sugároz a Földre.

Az üzenet az alábbi információkat tartalmazza:

-a pontos időt, amikor az üzenet elküldésre került

-a műhold aktuális pozícióját az üzenet elküldésének

időpontjában

A vevő tartalmaz egy viszonylag pontos órát (ez folyamatosan korrigálják, ezért kell a negyedik műhold), az üzenet beérkezésekor az időeltérésből következtetni lehet a vevő és a műhold távolságára ($r = c \cdot \Delta t$, ahol c a fénysebesség, a rádió hullámok ezzel a sebességgel terjednek, Δt pedig az üzenetben lévő időpont és az üzenet érkezésekor a vevő idejének a különbsége). Így három gömbfelületet kapunk (a gömb azon pontok mértani helye a térben, amelyek adott ponttól adott távolságra vannak), ahol a vevő elhelyezkedhet, ezek metszete általános esetben két pont (két gömbfelület metszete körvonal, ennek a harmadik gömbbel két metszéspontja van). Kihasználva, hogy valahol a Föld felületének a közelében vagyunk adódik a pontos koordinátánk.

1.50. Feladat+ - bevezető feladat a GPS működéséhez (érdemes számológépet használni); 25 perc

Oldd meg az alábbi egyenletrendszert:

$$\text{I: } (x - 8)^2 + (y - 1)^2 + (z - 4)^2 = 68$$

$$\text{II: } (x + 2)^2 + (y - 4)^2 + (z - 3)^2 = 42$$

$$\text{III: } (x - 3)^2 + (y + 5)^2 + (z + 1)^2 = 182$$

Tipp: Képezd I.-II. és I.-III. egyenleteket és aztán fejezd ki x -t és z -t y -nal. A kapott egyenleteket helyettesítsd be az I. II. vagy a III. egyenletbe.

M:

(2, 5, 8) vagy (3.28, 7.74, 3.43)

1.51. Feladat+ GPS működése; 15 perc

Van egy koordináta rendszerünk három koordinátával: x, y, z . Határozd meg a P pont koordinátáit az alábbi feltételek alapján:

- P távolsága az origótól 9.5 km és 10 km között van

- P -ben van egy óra, ami 14:25:32.35 időt mutat

-S1 műholdról ebben a pillanatban érkezik egy üzenet: (8, 1, 4); 14:25:32.3499725, ami a műhold koordinátáit tartalmazza a jel elküldésének időpontjában

-S2 műholdról is érkezik egy üzenet: (-2, 4, 3); 14:25:32.3499784

-S3 műholdról is: (3, -5, -1); 14:25:32.349955

- a koordináták kilométert jelentenek
 - a fénysebesség 300 000 km/s
 - feltételezzük, hogy a P -ben lévő óra pontos
- Tipp: $r_1 = c \cdot \Delta t$, etc.

M:

(2, 5, 8)